

ВИСНОВОК

наукового керівника про роботу аспіранта кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» Шаравари Володимира Володимировича в процесі підготовки дисертації на тему «Формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти» та виконання індивідуального плану роботи та індивідуального навчального плану

Одним з важливих компонентів професійної компетентності фахівця є тактично-стратегічна компетентність, яка передбачає сформованість умінь приймати самостійні рішення тактичного і стратегічного характеру, від яких буде залежати ефективність виконуваної діяльності, а також конкурентоспроможність фахівців на ринку праці. Такий вид компетентності, як проблема наукового дослідження в цілому є новою для педагогічної науки та недостатньо обговорена в теоретичному плані у психолого-педагогічній літературі. Водночас Всесвітній економічний форум у Давосі у 2020 р. оприлюднив перелік ключових компетентностей для майбутнього, серед них наступні: формування власної думки та прийняття рішень, аналітичне мислення та інноваційність, активне навчання та стратегії навчання, розв'язання складних проблем, критичне мислення та аналіз, креативність, оригінальність та ініціативність тощо. Саме ці компетентності й становлять основу тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців ІТ. Отже, обрана В.В. Шараварою проблема дослідження є актуальною та значущою.

Актуальність проведення дослідження окресленої проблеми зумовлена також потребою у розв'язанні виявлених суперечностей, зокрема між: потребою у висококваліфікованих фахівцях у галузі інформаційних технологій, що здійснюють тактично-стратегічну діяльність та недостатнім рівнем сформованості тактично-стратегічної компетентності як запоруки реалізації такої діяльності; об'єктивною потребою вдосконалення фахової підготовки майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій у контексті формування тактично-стратегічної компетентності та відсутністю спеціально розробленої педагогічної системи, що уможливило б реалізацію цього процесу; вагомим потенціалом освітнього середовища закладів вищої освіти для реалізації професійної підготовки студентів та недостатнім його використанням для формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій.

Проблематика професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій та використання цифрових технологій в освіті цікавила здобувача ще до вступу в аспірантуру. Аспірант – фахівець з інформаційних технологій, практик, що володіє різними мовами програмування, розроблює мобільні додатки для операційної системи iOS та ін. Згодом його наукові інтереси сконцентрувались на конкретній науковій проблемі – компетентнісному розвитку студентів галузі знань «Інформаційні

технології».

Аспірант значний інтерес приділяв вивченню різних аспектів досліджуваної проблеми, зокрема на трьох рівнях: формування тактично-стратегічної компетентності студентів університетів; теорія і практика професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій; освітнє середовище закладу вищої освіти як передумова професійного становлення студентів.

Після вступу до аспірантури автор свідомо обрав процес формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти як об'єкт дослідження. У результаті наукових пошуків В.В. Шаравара правильно обґрунтував проблемне поле дослідження та представив авторське тлумачення педагогічної системи формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти. Заслуговує на схвалення авторська модель реалізації зазначеної педагогічної системи, що наведена на сторінках дисертації.

Протягом навчання в аспірантурі В.В. Шаравара повністю виконав освітню складову індивідуального плану. Зокрема, він успішно склав усі іспити та заліки, пройшов необхідну асистентську практику у вищій школі. В.В. Шаравара повністю реалізував наукову складову індивідуального плану. Упродовж терміну навчання здобувач зарекомендував себе як активний, відповідальний та допитливий молодий учений, який здатний чітко визначати мету та завдання наукової роботи, обирати відповідні методи дослідження, усвідомлено осмислювати, систематизувати та узагальнювати результати попередніх дослідницьких розвідок. Дисертант сумлінно навчався в аспірантурі та активно займалася дослідницькою роботою, оволодів необхідними знаннями, практичними вміннями та навичками, що уможливило продукувати креативні наукові ідеї та комплексно вирішувати проблему дослідження, забезпечувати наукову новизну та практичну значущість наукових результатів.

Зазначимо також, що В.В. Шаравара успішно довів свою компетентність до реалізації досліджень, уміння синтезувати, аналізувати, узагальнювати, аналітично та творчо мислити. Аспіранту притаманні такі риси як старанність, відповідальність, цілеспрямованість, порядність, організованість, людяність тощо.

Дослідження, над яким працював аспірант, відповідає основним напрямам досліджень кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи Університету імені Альфреда Нобеля.

Зазначимо, що структура роботи є зрозумілою та репрезентує перебіг теоретико-експериментального дослідження. Основний зміст дисертаційної роботи свідчить про високі інтелектуальні здібності здобувача, його здатність до комплексного розуміння різних аспектів досліджуваних педагогічних явищ і процесів, критичність і аналітичність професійного мислення.

Результати проведеного дослідження мають наукову новизну, яка

полягає в тому, що дисертантом *уперше* науково обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель педагогічної системи формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти, що містить мету, підходи (системний, компетентнісний, особистісно зорієнтований, студентоцентрований, міждисциплінарний, середовищний, інформаційний, комунікативно-діяльнісний), принципи (системності, послідовності та наступності, проєкції, прогностичності мети, інтегративності, індивідуалізації та технологізації навчання, інтерактивності, креативності, професійної спрямованості навчання, повноти та оптимізації, діагностичності та ефективності), етапи (мотиваційно-ціннісний, діяльнісний, оцінно-рефлексивний), засоби (діагностичні психолого-педагогічні методики, навчально-методичні матеріали, цифрові ресурси та сервіси), форми (лекція, практичне, індивідуальне заняття, позааудиторні заходи (кіно-клуб, фестиваль ідей, науково-дослідна робота студентів, екскурсії, науково-освітній центр з інформаційних технологій) та методи (когнітивні, креативні, організаційно-діяльнісні); *уточнено* понятійно-категоріальний апарат, зокрема: терміни «тактично-стратегічна компетентність фахівця галузі інформаційних технологій», «формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців галузі інформаційних технологій», «педагогічна система формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій»; структуру тактично-стратегічної компетентності, що включає компоненти (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний, творчий та рефлексивний), критерії (мотиваційно-ціннісний, знаннєвий, технологічний, креативний та оцінно-рефлексивний) і рівні (високий, середній, низький); *набули подальшого розвитку* моделі освітнього середовища ЗВО в умовах змішаного навчання (ротаційна, гнучка модель змішаного навчання, самостійне змішування, віртуальне середовище), умови та особливості його реалізації.

Заслужують на схвалення й практичні здобутки аспіранта. Так, оновлено зміст освітніх компонентів: «Іноземна мова», «Основи дискретної математики», «Архітектура комп'ютерів та операційні системи», «Програмування додатків та WEB-застосувань», «Методи розробки та аналізу алгоритмів», «Системи підтримки прийняття рішень», «Комп'ютерна графіка», «Нечітка математика: основи теорії, застосування», «Кібербезпека» інформацією, спрямованою на опанування майбутніми фахівцями ІТ системи знань про сутність тактично-стратегічної діяльності, набуття ними вмінь і навичок щодо її практичної реалізації. Розроблено дисципліну за вибором «Тактично-стратегічна діяльність в галузі інформаційних технологій». Дібрано та адаптовано пакет діагностичних матеріалів для визначення рівня сформованості тактично-стратегічної компетентності студентів. Розроблено програму позааудиторної діяльності студентів (науково-освітній центр з інформаційних технологій, науково-дослідна робота студентів, кіно-клуб, фестиваль ідей, екскурсії).

Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі

закладів вищої освіти, що здійснюють професійну підготовку студентів галузі знань «Інформаційні технології», зокрема науково-педагогічними працівниками університетів при розробленні та оновленні освітньо-професійних програм, робочих навчальних програм, навчально-методичних комплексів, у т. ч. електронних ресурсів, студентами та аспірантами університетів для підвищення їхнього рівня професійної компетентності.

Результати та висновки дисертаційної роботи обговорено й позитивно оцінено на засіданнях кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (упродовж 2019 – 2023 рр.), на Міжнародних, Всеукраїнських науково-практичних конференціях. Дисертація є повністю самостійною та завершеною працею. Усі завдання дисертаційного дослідження виконано. Крім того, результати дослідження впроваджено в освітній процес 4 університетів України.

Зміст і результати дослідження відображено в 15 наукових працях автора (13 – одноосібні), з них: 5 – у наукових фахових виданнях України, 1 – у зарубіжному виданні, 1 – у виданні, що індексується у НБД Scopus, 8 – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Зазначене дає підстави класифікувати дисертаційне дослідження В.В. Шаравари як завершене теоретико-експериментальне дослідження, що містить нові наукові положення, має вагоме теоретичне та практичне значення.

Зважаючи на актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і вірогідність, а також значну практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Шаравари Володимира Володимировича на тему «Формування тактично-стратегічної компетентності майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій в умовах освітнього середовища закладу вищої освіти» на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (zareestrovaniy в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2017 р. за № 155/30023) та пп. 9 – 18 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167) і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій раді зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

**Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри
інноваційних технологій з педагогіки,
психології та соціальної роботи
ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»**

Ольга ЛЕБІДЬ

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ

іменем з колег

посада

Лобанке

підпис

Дата «04» вересня 2023 р.

КАДІВ

«Університет імені Альфреда Нобеля»

ДНІПРО